

Bruxelles, den 24.5.2023
COM(2023) 601 final

Henstilling med henblik på

RÅDETS HENSTILLING

om Belgiens nationale reformprogram 2023 og med Rådets udtalelse om Belgiens stabilitetsprogram 2023

{SWD(2023) 600 final} - {SWD(2023) 601 final}

Henstilling med henblik på

RÅDETS HENSTILLING

om Belgiens nationale reformprogram 2023 og med Rådets udtalelse om Belgiens stabilitetsprogram 2023

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker¹, særlig artikel 5, stk. 2,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/241² om oprettelse af genopretnings- og resiliensfaciliteten trådte i kraft den 19. februar 2021. Genopretnings- og resiliensfaciliteten yder finansiel støtte til medlemsstaterne til gennemførelsen af reformer og investeringer og bidrager således med en finanspolitisk impuls finansieret af EU. I overensstemmelse med prioriteterne for det europæiske semester bidrager den til den økonomiske og sociale genopretning og til gennemførelsen af bæredygtige reformer og investeringer, som navnlig skal fremme den grønne og den digitale omstilling og gøre medlemsstaternes økonomier mere modstandsdygtige. Den bidrager også til at styrke de offentlige finanser og sætte skub i vækst og jobskabelse på mellemlang og lang sigt samt til at forbedre den territoriale samhørighed i EU og støtte den fortsatte gennemførelse af den europæiske søjle for sociale rettigheder. Det maksimale finansielle bidrag for hver medlemsstat inden for rammerne af genopretnings- og resiliensfaciliteten blev i overensstemmelse med artikel 11, stk. 2, i forordning (EU) 2021/241 ajourført den 30. juni 2022.
- (2) Den 22. november 2022 vedtog Kommissionen den årlige undersøgelse af bæredygtig vækst 2023³, som markerede starten på det europæiske semester 2023 for samordning

¹ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.

² Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/241 af 12. februar 2021 om oprettelse af genopretnings- og resiliensfaciliteten (EUT L 57 af 18.2.2021, s. 17).

³ COM(2022) 780 final.

af de økonomiske politikker. Det Europæiske Råd godkendte den 23. marts 2023 prioriteterne i undersøgelsen, som er struktureret omkring de fire dimensioner af konkurrencedygtig bæredygtighed. Den 22. november 2022 vedtog Kommissionen på grundlag af forordning (EU) nr. 1176/2011 ligeledes rapporten om varslingsmekanismen 2023, hvori Belgien ikke blev udpeget som en af de medlemsstater, som kan være påvirket eller kan være i risiko for at blive påvirket af ubalancer, og for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Samme dag vedtog Kommissionen tillige en udtalelse om Belgiens udkast til budgetplan 2023. Kommissionen vedtog også en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet, som Rådet vedtog den 16. maj 2023, samt forslaget til den fælles rapport om beskæftigelsen 2023 med en analyse af gennemførelsen af retningslinjerne for beskæftigelsen og principperne for den europæiske søjle for sociale rettigheder, som Rådet vedtog den 13. marts 2023.

- (3) Selv om EU's økonomier udviser bemærkelsesværdig modstandsdygtighed, har den geopolitiske kontekst fortsat en negativ indvirkning. EU står last og brast med Ukraine og har i sin økonomiske og socialpolitiske dagsorden fokus på dels at mindske de negative konsekvenser af energichok for både sårbare husholdninger og virksomheder på kort sigt, dels at fortsætte bestræbelserne på at gennemføre den grønne og den digitale omstilling, støtte bæredygtig og inklusiv vækst, sikre makroøkonomisk stabilitet og øge modstandsdygtigheden på mellemlang sigt. Der fokuseres i høj grad også på at øge EU's konkurrenceevne og produktivitet.
- (4) Den 1. februar 2023 offentliggjorde Kommissionen meddelelsen "En industriplan for den grønne pagt til den CO₂-neutrale tidsalder"⁴ for at øge konkurrenceevnen for EU's nettonulindustri og støtte den hurtige omstilling til klimaneutralitet. Planen supplerer den igangværende indsats under den europæiske grønne pagt og REPowerEU. Den har til formål at skabe et gunstigere miljø for at øge EU's produktionskapacitet inden for de nettonul teknologier og -produkter, der er nødvendige for at nå EU's ambitiøse klimamål, samt at sikre adgang til relevante kritiske råstoffer, herunder ved diversificering af forsyninger, korrekt udnyttelse af geologiske ressourcer i medlemsstaterne og maksimering af genanvendelsen af råstoffer. Planen er baseret på fire søjler, nemlig forudsigelige og forenklede lovgivningsmæssige rammer, hurtigere adgang til finansiering, forbedring af færdigheder og åben handel med henblik på modstandsdygtige forsyningskæder. Den 16. marts 2023 offentliggjorde Kommissionen også meddelelsen "EU's konkurrenceevne på lang sigt efter 2030"⁵, der er bygget op omkring ni gensidigt forstærkende indsatsområder og målet om at arbejde hen imod en vækstfremmende lovgivningsramme. I meddelelsen opstilles politiske prioriteter med henblik på aktivt at sikre strukturelle forbedringer, målrettede investeringer og lovgivningsmæssige foranstaltninger med henblik på EU's og medlemsstaternes konkurrenceevne på lang sigt. Nedenstående henstillinger hjælper med at opfylde disse prioriteter.
- (5) I 2023 fortsætter det europæiske semester for samordning af de økonomiske politikker med at udvikle sig i overensstemmelse med gennemførelsen af genopretnings- og resiliensfaciliteten. At gennemføre genopretnings- og resiliensplanerne fuldt ud er fortsat et vigtigt element i opfyldelsen af de politiske prioriteter under det europæiske semester, eftersom planerne indeholder foranstaltninger til at håndtere alle eller en betydelig del af de relevante landespecifikke henstillinger, der er blevet udstedt i de

⁴ COM(2023) 62 final.

⁵ COM(2023) 168 final.

senere år. De landespecifikke henstillinger fra 2019, 2020 og 2022 er fortsat yderst relevante for genopretnings- og resiliensplaner, der er blevet revideret, ajourført eller ændret i henhold til artikel 14, 18 og 21 i forordning (EU) 2021/241.

- (6) REPowerEU-forordningen⁶, der blev vedtaget den 27. februar 2023, tager sigte på en hurtig udfasning af EU's afhængighed af import af russiske fossile brændstoffer. Dette vil bidrage til energisikkerhed og diversificering af EU's energiforsyning og samtidig øge udbredelsen af vedvarende energi, energilagringsskapaciteten og energieffektiviteten. Forordningen giver medlemsstaterne mulighed for at tilføje et nyt REPowerEU-kapitel til deres nationale genopretnings- og resiliensplaner for at finansiere vigtige reformer og investeringer, der vil bidrage til at nå REPowerEU-målene. De vil også bidrage til at øge konkurrenceevnen for EU's nettonulindustri som skitseret i industriplanen for den grønne pagt til den CO₂-neutrale tidsalder og til at imødekomme de energirelaterede landespecifikke henstillinger, der blev udstedt til medlemsstaterne i 2022, og som måtte blive udstedt i 2023. Med REPowerEU-forordningen indføres der en ny kategori af ikketilbagebetalingspligtig finansiel støtte, der stilles til rådighed for medlemsstaterne til finansiering af nye energirelaterede reformer og investeringer inden for rammerne af deres genopretnings- og resiliensplaner.
- (7) Den 8. marts 2023 vedtog Kommissionen en meddelelse om finanspolitiske retningslinjer for 2024. Den har til formål at støtte udarbejdelsen af medlemsstaternes stabilitets- og konvergensprogrammer og dermed styrke den politiske samordning⁷. Kommissionen mindede om, at stabilitets- og vækstpagtens generelle undtagelsesklausul deaktiveres ved udgangen af 2023. Den opfordrede til i 2023 og 2024 at føre en finanspolitik, der sikrer en holdbar gæld på mellemlang sigt og øger den potentielle vækst på en bæredygtig måde. Medlemsstaterne blev opfordret til i deres stabilitets- og konvergensprogrammer 2023 at redegøre for, hvordan deres finanspolitiske planer vil sikre, at referenceværdien for underskuddet på 3 % af BNP overholdes, og at gælden nedbringes troværdigt og konstant eller holdes på et forsvarligt niveau på mellemlang sigt. Kommissionen opfordrede medlemsstaterne til at udfase de nationale finanspolitiske foranstaltninger, der er indført for at beskytte husholdninger og virksomheder mod energiprischokket, begyndende med de mindst målrettede. Den præciserede, at hvis det bliver nødvendigt at forlænge støtteforanstaltninger på grund af et fornyet pres på energipriserne, bør medlemsstaterne i langt højere grad end tidligere målrette sådanne foranstaltninger mod sårbare husholdninger og virksomheder. Kommissionen foreslog, at de finanspolitiske henstillinger skulle kvantificeres og differentieres og formuleres på grundlag af de primære nettoudgifter som foreslået i dens meddelelse om retningslinjer for en reform af rammen for økonomisk styring i EU⁸. Den henstillede, at alle medlemsstaterne fortsat bør beskytte nationalt finansierede investeringer og sørge for at anvende midlerne fra genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-fonde effektivt, navnlig i lyset af målsætningerne for den grønne og den digitale omstilling og om øget modstandsdygtighed. Kommissionen påpegede, at den i overensstemmelse med de gældende regler vil foreslå Rådet i foråret 2024 at indlede

⁶ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/435 af 27. februar 2023 om ændring af forordning (EU) 2021/241 for så vidt angår kapitler om REPowerEU i genopretnings- og resiliensplaner og om ændring af forordning (EU) nr. 1303/2013, (EU) 2021/1060 og (EU) 2021/1755 og direktiv 2003/87/EF (EUT L 63 af 28.2.2023, s. 1).

⁷ COM(2023) 141 final.

⁸ COM(2022) 583 final.

underskudsbaserede procedurer i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud på grundlag af endelige data for 2023.

- (8) Den 26. april 2023 fremsatte Kommissionen lovgivningsforslag med henblik på at gennemføre en omfattende reform af reglerne for økonomisk styring i EU. Hovedformålet med forslagene er at styrke holdbarheden af den offentlige gæld og fremme bæredygtig og inklusiv vækst i alle medlemsstater gennem reformer og investeringer. Forslagene skal give medlemsstaterne mere kontrol over tilrettelæggelsen af deres mellemfristede planer, samtidig med at der indføres en strengere håndhævelsesordning til at sikre, at medlemsstaterne opfylder tilsagnene i deres mellemfristede planer for finans- og strukturpolitiske tiltag. Det er hensigten at afslutte lovgivningsarbejdet i 2023.
- (9) Den 30. april 2021 indgav Belgien sin nationale genopretnings- og resiliensplan til Kommissionen i overensstemmelse med artikel 18, stk. 1, i forordning (EU) 2021/241. Kommissionen har i medfør af artikel 19 i forordning (EU) 2021/241 vurderet genopretnings- og resiliensplanens relevans, effektivitet, virkningsfuldhed og sammenhæng i overensstemmelse med vurderingskriterierne i bilag V til forordningen. Den 13. juli 2021 vedtog Rådet en afgørelse om godkendelse af vurderingen af Belgiens genopretnings- og resiliensplan⁹. Tilrådighedsstillelsen af trancher er betinget af, at Kommissionen i overensstemmelse med artikel 24, stk. 5, i forordning (EU) 2021/241 har truffet en afgørelse om, at Belgien på tilfredsstillende vis har opfyldt de relevante milepæle og mål, der er anført i Rådets gennemførelsesafgørelse. En tilfredsstillende opfyldelse forudsætter, at opfyldelsen af forudgående milepæle og mål ikke er blevet tilbagerullet.
- (10) Den 30. april 2023 forelagde Belgien sit nationale reformprogram 2023 og sit stabilitetsprogram 2023 i overensstemmelse med artikel 4, stk. 1, i forordning (EF) nr. 1466/97. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen. Det nationale reformprogram 2023 afspejler i overensstemmelse med artikel 27 i forordning (EU) 2021/241 også Belgiens halvårslige rapportering om de fremskridt, der er gjort med opfyldelsen af genopretnings- og resiliensplanen.
- (11) Den 24. maj 2023 offentliggjorde Kommissionen landerapporten 2023 for Belgien¹⁰. Heri foretages der en vurdering af Belgiens fremskridt med gennemførelsen af de relevante landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget af Rådet mellem 2019 og 2022, og der gøres status over Belgiens gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanen. På grundlag af denne analyse er der i landerapporten udpeget mangler med hensyn til udfordringer, som enten ikke håndteres eller kun håndteres delvist i genopretnings- og resiliensplanen, ligesom der også afdækkes nye udfordringer. Rapporten indeholder også en vurdering af Belgiens fremskridt med gennemførelsen af den europæiske søjle for sociale rettigheder og opfyldelsen af EU's overordnede mål vedrørende beskæftigelse, færdigheder og fattigdomsbekæmpelse samt af fremskridtene med gennemførelsen af FN's mål for bæredygtig udvikling.
- (12) Ifølge data, som er valideret af Eurostat¹¹, faldt Belgiens offentlige underskud fra 5,5 % af BNP i 2021 til 3,9 % i 2022, mens den offentlige gæld faldt fra 109,1 % af

⁹ Rådets gennemførelsesafgørelse af 13. juli 2021 om godkendelse af vurderingen af Belgiens genopretnings- og resiliensplan (ST 10161/21; ST 10161/21 ADD 1).

¹⁰ SWD(2023) 601 final.

¹¹ Eurostats Euroindikatorer 47/2023 af 21.4.2023.

BNP ved udgangen af 2021 til 105,1 % ved udgangen af 2022. Den 24. maj 2023 offentliggjorde Kommissionen en rapport i medfør af artikel 126, stk. 3, i TEUF¹². I rapporten redegøres der for budgetsituationen i Belgien, eftersom landets offentlige underskud i 2022 oversteg traktatens referenceværdi på 3 % af BNP. I rapporten blev det konkluderet, at underskudskriteriet ikke var opfyldt. I overensstemmelse med sin meddelelse af 8. marts 2023¹³ foreslog Kommissionen ikke at indlede nye procedurer i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud i foråret 2023. Kommissionen erklærede til gengæld, at den vil foreslå Rådet i foråret 2024 at indlede underskudsbaserede procedurer i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud på grundlag af de endelige data for 2023. Belgien bør tage hensyn til dette i forbindelse med gennemførelsen af sit budget for 2023 og udarbejdelsen af udkastet til budget for 2024.

- (13) Den offentlige saldo er blevet påvirket af de finanspolitiske foranstaltninger, der er truffet for at afbøde de økonomiske og sociale virkninger af stigningen i energipriserne. I 2022 omfattede de indtægtsreducerende foranstaltninger en nedsættelse af punktafgifterne på benzin og en nedsættelse af moms på el- og gaskontrakter til boliger; de udgiftsforøgende foranstaltninger omfattede en udvidelse af anvendelsesområdet for den sociale takst for energiprodukter, der gælder for sårbare husholdninger, generelle overførsler af indkomst til husholdninger direkte via deres gas- og elregninger ("energipakken"), øremærkede engangsoverførsler (for husholdninger, der anvender fyringsolie, propan, butan eller brændselspiller) og direkte støtte til virksomheder, der står over for stigende energiomkostninger. Omkostningerne ved disse foranstaltninger blev delvis opvejet af nye afgifter på energiproducenters og -leverandørers ekstraordinære overskud, navnlig i el- og oliesektoren. Kommissionen anslår nettobudgetomkostningerne ved disse foranstaltninger til at udgøre 0,9 % af BNP i 2022. Den offentlige saldo er også blevet påvirket af budgetomkostningerne ved midlertidig beskyttelse af fordrevne personer fra Ukraine, som anslås til 0,1 % af BNP i 2022. Samtidig faldt de anslåede omkostninger til midlertidige nødforanstaltninger i forbindelse med covid-19 til 0,5 % af BNP i 2022 fra 3 % i 2021.
- (14) Den 18. juni 2021 henstillede Rådet, at Belgien¹⁴ i 2022 udnytter genopretnings- og resiliensfaciliteten med henblik på at finansiere yderligere investeringer til støtte for genopretningen og samtidig fører en forsigtig finanspolitik. Belgien bør desuden opretholde nationalt finansierede investeringer.
- (15) Ifølge Kommissionens skøn var den finanspolitiske kurs¹⁵ i 2022 understøttende, nemlig – 2 % af BNP. I overensstemmelse med Rådets henstilling fortsatte Belgien med at støtte genopretningen med investeringer, der skal finansieres af genopretnings- og resiliensfaciliteten. Udgifter finansieret af tilskud fra genopretnings- og

¹² COM(2023) 631 final af 24.5.2023.

¹³ COM(2023) 141 final af 8.3.2023.

¹⁴ Rådets henstilling af 18. juni 2021 med Rådets udtalelse om Belgiens stabilitetsprogram for 2021 (EUT C 304 af 29.7.2021, s. 5).

¹⁵ Den finanspolitiske kurs bestemmes ud fra ændringen i primære udgifter (ekskl. diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden) i forhold til den potentielle vækst på mellemlang sigt, idet der ses bort fra kriserelaterede midlertidige nødforanstaltninger i forbindelse med covid-19, mens udgifter finansieret af ikketilbagebetalingspligtig støtte (tilskud) fra genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-midler medtages. Yderligere oplysninger findes i tekstboks 1 i de finanspolitiske statistiske tabeller.

resiliensfaciliteten og andre EU-midler beløb sig til 0,2 % af BNP i 2022 (0,2 % af BNP i 2021). Nationalt finansierede investeringer indebar et neutralt bidrag til den finanspolitiske kurs¹⁶. Belgien opretholdt således de nationalt finansierede investeringer som henstillet af Rådet. Samtidig indebar væksten i nationalt finansierede primære løbende udgifter (ekskl. nye foranstaltninger på indtægtssiden) et ekspansivt bidrag på 1,9 procentpoint til den finanspolitiske kurs.

Dette betydelige ekspansive bidrag omfattede den yderligere virkning af de finanspolitiske foranstaltninger til afhjælpning af de økonomiske og sociale følger af stigningen i energipriserne (en yderligere nettobudgetomkostning på 0,8 % af BNP i forhold til 2021) samt omkostningerne ved at yde midlertidig beskyttelse til fordrevne personer fra Ukraine (0,1 % af BNP). Samtidig bidrog de stigende løbende udgifter, navnlig som følge af den automatiske indeksering af sociale ydelser og lønninger i den offentlige sektor og andre strukturelt stigende løbende udgifter (navnlig som følge af befolkningens aldring), også til væksten i de primære løbende nettoudgifter. Det betydelige ekspansive bidrag fra de nationalt finansierede løbende udgifter skyldtes således kun delvist foranstaltningerne til afhjælpning af de økonomiske og sociale følger af stigningen i energipriserne samt omkostningerne ved at yde midlertidig beskyttelse til fordrevne personer fra Ukraine. Belgien begrænsede således ikke i tilstrækkelig grad væksten i de nationalt finansierede løbende udgifter.

- (16) Det makroøkonomiske scenario, der ligger til grund for budgetfremskrivningerne i stabilitetsprogrammet, er realistisk i 2023 og derefter. Regeringen forventer en realvækst i BNP på 1 % i 2023 og 1,7 % i 2024. Til sammenligning forventes der ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 en realvækst i BNP på 1,2 % i 2023 og 1,4 % i 2024.
- (17) Ifølge stabilitetsprogrammet for 2023 forventer regeringen, at det offentlige underskud vil stige til 5,1 % af BNP i 2023. Stigningen i 2023 skyldes hovedsagelig stigende varige løbende udgifter (navnlig som følge af den automatiske indeksering af sociale ydelser og lønninger i den offentlige sektor samt befolkningens aldring), den budgetmæssige virkning af et midlertidigt fald i virksomhedernes sociale bidrag i første halvdel af 2023 og en underskudsforøgende reform af beskatningen af energiprodukter til boliger. Ifølge programmet forventes den offentlige gældskvotestige fra 105,1 % ved udgangen af 2022 til 106,7 % ved udgangen af 2023. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 forventes der et offentligt underskud på 5 % af BNP i 2023. Dette er i overensstemmelse med det underskud, der forventes i stabilitetsprogrammet. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 forventes den offentlige gældskvotest at være en smule lavere ved udgangen af 2023, nemlig 106 %. Forskellen skyldes, at der i Kommissionens forårsprognose 2023 forventes et noget højere nominelt BNP i 2023.
- (18) I 2023 forventes den offentlige saldo fortsat at blive påvirket af de finanspolitiske foranstaltninger, der er truffet for at afbøde de økonomiske og sociale virkninger af stigningen i energipriserne. Det drejer sig om foranstaltninger fra 2022, der er forlænget, navnlig en nedsættelse af punktafgifterne på benzin og en nedsættelse af moms på el- og gaskontrakter til boliger, en udvidelse af anvendelsesområdet for den sociale takst for energiprodukter, generelle overførsler af indkomst til husholdninger via deres gas- og elregninger ("energipakken"), øremærkede

¹⁶ Andre nationalt finansierede investeringsudgifter indebar et neutralt bidrag på 0 procentpoint af BNP.

engangsoverførsler (for husholdninger, der anvender andre opvarmingskilder end gas og el) og direkte støtte til virksomheder, der står over for stigende energiomkostninger.

Omkostningerne ved disse foranstaltninger opvejes fortsat delvis af afgifter på energileverandørernes ekstraordinære overskud, navnlig afgifter i el- og oliesektoren, der har været gældende siden 2022, og af en afgift i 2023 på en international transmissionssystemoperatør for gas (Fluxys). Når disse indtægter tages i betragtning, forventes nettobudgetomkostningerne til støtteforanstaltningerne ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 at udgøre 0,4 % af BNP i 2023¹⁷.

De fleste foranstaltninger i 2023 er tilsyneladende ikke rettet mod de mest sårbare husholdninger eller virksomheder, selv om mange af dem opretholder prissignalet med henblik på at reducere energiefterspørgslen og øge energieffektiviteten. Som følge heraf anslås det i Kommissionens forårsprognose 2023, at de målrettede støtteforanstaltninger, der skal tages i betragtning ved vurderingen af, om den finanspolitiske henstilling for 2023 efterleves, udgør 0,1 % af BNP i 2023 (sammenlignet med 0,2 % af BNP i 2022). Budgetomkostningerne til midlertidig beskyttelse af fordrevne personer fra Ukraine forventes at forblive stabile i forhold til 2022. Endelig forventes der i 2023 en forbedring af den offentlige saldo på 0,5 % af BNP som følge af udfasningen af de midlertidige nødforanstaltninger i forbindelse med covid-19.

- (19) Den 12. juli 2022 henstillede¹⁸ Rådet, at Belgien i 2023 skulle føre en forsigtig finanspolitik, navnlig ved at begrænse væksten i nationalt finansierede primære løbende udgifter til under den potentielle produktionsvækst på mellemlang sigt¹⁹, under hensyntagen til fortsat midlertidig og målrettet støtte til de husholdninger og virksomheder, som er mest sårbare over for stigninger i energipriserne, og til personer på flugt fra Ukraine. Samtidig skulle Belgien være rede til at tilpasse de løbende udgifter til den omskiftelige situation. Det blev også henstillet til Belgien at øge de offentlige investeringer i den grønne og den digitale omstilling samt i energisikkerhed under hensyntagen til REPowerEU-initiativet, herunder ved at anvende genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-midler.
- (20) Ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 forventes den finanspolitiske kurs i 2023 at være ekspansiv (– 1,1 % af BNP) i en situation med høj inflation. Dette følger en ekspansiv finanspolitisk kurs i 2022 (– 2 % af BNP). I 2023 forventes det, at væksten i nationalt finansierede primære løbende udgifter (ekskl. diskretionære foranstaltninger på indtægtsiden) indebærer et ekspansivt bidrag på 0,7 % af BNP til den finanspolitiske kurs. Dette omfatter et fald på 0,1 % af BNP i omkostningerne til målrettede støtteforanstaltninger for de husholdninger og virksomheder, der er mest sårbare over for stigninger i energipriserne.

Væksten i nationalt finansierede primære løbende udgifter, der overstiger den potentielle produktionsvækst på mellemlang sigt, skyldes derfor ikke den målrettede støtte til de husholdninger og virksomheder, der er mest sårbare over for stigninger i energipriserne, og til personer på flugt fra Ukraine. Den ekspansive vækst i nationalt

¹⁷ Tallet angiver niveauet for de årlige budgetomkostninger ved foranstaltningerne, inkl. løbende indtægter og udgifter samt — hvis det er relevant — investeringsforanstaltninger.

¹⁸ Rådets henstilling af 12. juli 2022 om Belgiens nationale reformprogram for 2022 og med Rådets udtalelse om Belgiens stabilitetsprogram for 2022 (EUT C 334 af 1.9.2020, s. 9).

¹⁹ Ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 anslås Belgiens potentielle produktionsvækst på mellemlang sigt (gennemsnit over 10 år) nominelt at være på 5,4 %.

finansierede primære løbende udgifter (ekskl. diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden) skyldes også permanente stigninger i lønningerne i den offentlige sektor og de sociale ydelser (som følge af indekseringen af lønningerne i den offentlige sektor og de sociale ydelser), strukturelt stigende løbende udgifter som følge af befolkningens aldring, en reform af beskatningen af energikontrakter til boliger og et midlertidigt fald i virksomhedernes sociale bidrag i første halvdel af 2023. Den forventede vækst i nationalt finansierede primære løbende udgifter er alt i alt ikke i overensstemmelse med Rådets henstilling.

Udgifter, der finansieres via tilskud fra genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-midler, forventes at udgøre 0,3 % af BNP i 2023, mens de nationalt finansierede investeringer forventes at indebære et ekspansivt bidrag til den finanspolitiske kurs på 0,1 procentpoint²⁰. Belgien planlægger at finansiere yderligere investeringer gennem genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-midler, samtidig med at landet planlægger at opretholde nationalt finansierede investeringer. Belgien har til hensigt at finansiere offentlige investeringer i den grønne og den digitale omstilling og i energisikkerhed, såsom investeringsprojekter inden for renovering af bygninger, bæredygtig mobilitet og dekarbonisering af energisektoren, og vigtige investeringer for at fremskynde den digitale omstilling (herunder digitalisering af den offentlige forvaltning, fremme af digital inklusion og styrkelse af cybersikkerheden), som finansieres af genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-midler.

- (21) Ifølge stabilitetsprogrammet forventes det offentlige underskud at falde til 4,2 % af BNP i 2024. Faldet i 2024 afspejler også afviklingen af midlertidige støtteforanstaltninger, der blev truffet på baggrund af de stigende energipriser. Ifølge programmet forventes den offentlige gældskvotestige til 107,1 % ved udgangen af 2024. På grundlag af de politiske foranstaltninger, der var kendt på skæringsdatoen for prognosen, forventes der ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 et offentligt underskud i 2024 på 4,7 % af BNP. Dette er højere end det underskud, der forventes i programmet, hovedsagelig som følge af underskudsreducerende foranstaltninger, der endnu ikke er anført i programmet, og som beløber sig til 0,2 % af BNP (og derfor ikke er taget i betragtning i Kommissionens forårsprognose 2023), og en mindre gunstig fremskrivning af de offentlige indtægter, navnlig hvad angår selskabsskatten. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 ventes en lignende offentlig gældskvotestige på 107,3 % ved udgangen af 2024.
- (22) Ifølge stabilitetsprogrammet skal alle energistøtteforanstaltninger udfases i 2024. Kommissionen går i øjeblikket også ud fra en fuldstændig udfasning af energistøtteforanstaltningerne i 2024. Dette bygger dog på en antagelse om, at energipriserne ikke stiger på ny.
- (23) Ifølge Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 skal der ske en årlig forbedring af den strukturelle budgetsaldo i retning af den mellemlistede målsætning med 0,5 % af BNP som benchmark²¹. Under hensyntagen til den finanspolitiske holdbarhed²² og

²⁰ Andre nationalt finansierede investeringsudgifter skønnes at indebære et ekspansivt bidrag på 0,1 procentpoint af BNP.

²¹ Jf. artikel 5 i Rådets forordning (EF) nr. 1466/97, som også kræver en tilpasning på over 0,5 % af BNP for medlemsstater med en offentlig gæld på over 60 % af BNP eller med mere udtalte risici for gældsholdbarheden.

²² Kommissionen skønnede, at Belgien ville skulle opnå en gennemsnitlig årlig stigning i den strukturelle primære saldo som en andel af BNP på 1,0 procentpoint for at opnå en realistisk gældsreduktion eller sikre, at den offentlige gæld forbliver på et forsvarligt niveau på mellemlang sigt. Dette skøn var baseret

behovet for at nedbringe underskuddet til under referenceværdien på 3 % af BNP bør der ske en forbedring af den strukturelle saldo på mindst 0,7 % af BNP i 2024. For at sikre en sådan forbedring bør væksten i nationalt finansierede primære nettoudgifter²³ i 2024 ikke overstige 2 %, som det fremgår af denne henstilling.

Samtidig bør de resterende energistøtteforanstaltninger (som Kommissionen i øjeblikket anslår til 0,4 % af BNP i 2023) udfases afhængigt af udviklingen på energimarkedet, idet der startes med de mindst målrettede foranstaltninger, og de dermed forbundne besparelser bør anvendes til at nedbringe det offentlige underskud.

Ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 er væksten i nationalt finansierede primære løbende nettoudgifter i 2023 ydermere ikke i overensstemmelse med Rådets henstilling. Hvis dette bekræftes, bør der tilstræbes en lavere vækst i de primære nettoudgifter i 2024.

- (24) Ved en uændret politik forventes det i Kommissionens forårsprognose 2023, at de nationalt finansierede primære nettoudgifter vil stige med 2,7 % i 2024, hvilket er over den anbefalede vækstrate.
- (25) Ifølge programmet forventes de offentlige investeringer at stige fra 2,9 % af BNP i 2023 til 3,1 % af BNP i 2024. De højere investeringer afspejler højere nationalt finansierede investeringer og investeringer, der finansieres af EU, navnlig gennem genopretnings- og resiliensfaciliteten. I programmet henvises der til reformer og investeringer, der forventes at bidrage til finanspolitisk holdbarhed og bæredygtig og inklusiv vækst. Disse omfatter en planlagt finanspolitisk reform af skatte- og socialsikringssystemet, der har til formål at øge beskæftigelsen og den økonomiske aktivitet og dermed fremme de offentlige finansers holdbarhed, samt en pensionsreform (som fastsat i genopretnings- og resiliensplanen) med henblik på at forbedre pensionssystemets finansielle holdbarhed. Planen har desuden til formål at øge indsatsen for at styrke de offentlige investeringer med henblik på at fremskynde den grønne og den digitale omstilling, herunder gennem gennemførelsen af genopretnings- og resiliensplanen.
- (26) I stabilitetsprogrammet skitseres en mellemfristet finanspolitisk kurs frem til 2026. Ifølge programmet forventes det offentlige underskud at falde til 3,3 % af BNP i 2025 og til 2,9 % i 2026. Det offentlige underskud ventes derfor at falde til under 3 % af BNP i 2026. Ifølge programmet forventes den offentlige gældskvote at stige fra 107,1 % ved udgangen af 2024 til 107,8 % ved udgangen af 2026.
- (27) Belgien står over for betydelige udfordringer med hensyn til den finanspolitiske holdbarhed. Disse udfordringer hænger sammen med både den høje offentlige gæld og den forværring af de aldersrelaterede udgifters indvirkning på de offentlige finanser, der i lyset af den hastigt aldrende befolkning kan forventes ved en uændret politik. Ifølge Kommissionens rapport om befolkningens aldring fra 2021 forventes der en stigning i de aldersrelaterede udgifter på 3,6 procentpoint af BNP i 2040 og 5,4 procentpoint af BNP i 2070, hovedsagelig som følge af udgifter til pension og langtidspleje. Det forventes, at pensionsudgifterne stiger med 3 procentpoint af BNP i perioden 2019-2070 sammenlignet med gennemsnitligt 0,1 procentpoint af BNP i

på Kommissionens efterårsprognose 2022. Udgangspunktet for dette skøn var det forventede offentlige underskud og den forventede offentlige gæld for 2024, der var baseret på antagelsen om, at energistøtteforanstaltningerne vil blive afviklet i 2024.

²³ Primære nettoudgifter er defineret som nationalt finansierede udgifter ekskl. diskretionære foranstaltninger på indtægtsiden og renteudgifter samt konjunkturbestemte arbejdsløshedsudgifter.

euroområdet. For Belgiens vedkommende vil størstedelen af den forventede stigning allerede finde sted frem til 2040, hvor pensionsudgifterne forventes at være steget med 2,7 procentpoint af BNP til 14,9 % af BNP. Belgiens genopretnings- og resiliensplan omfatter en pensionsreform, der skal bidrage til at tackle denne udfordring, sammen med andre mål såsom forbedring af systemets sociale bæredygtighed, incitament til efter at have opfyldt betingelserne for tidlig pensionering at forblive aktiv på arbejdsmarkedet samt sikring af større konvergens mellem og inden for pensionssystemerne. I 2019 udgjorde de offentlige udgifter til langtidspleje 2,2 % af BNP (EU-gennemsnit: 1,7 %), hvorved Belgien var et af de EU-lande, der havde de højeste udgifter til langtidspleje. Det forventes, at udgifterne til langtidspleje i referencescenariet stiger yderligere til 4,3 % af BNP i 2070. I de mest negative scenarier kan disse omkostninger imidlertid stige til 6,0 % af BNP²⁴. Der er tegn på en mulig overdreven anvendelse af institutionspleje og unødigt eller for tidlig institutionsanbringelse af ældre. De foreliggende oplysninger tyder på, at antallet af ældre, der anbringes unødigt eller i det mindste for tidligt på en institution, fortsat er højt, selv om det har været faldende i de seneste år. Det fremgik navnlig af oplysningerne, at andelen af berørte personer var høj i Bruxelles og Vallonien. De føderale enheder, som i 2019 fik overdraget ansvaret for langtidspleje, har iværksat reformer for at fremme en omkostningseffektiv anvendelse af de forskellige plejemiljøer, navnlig for at undgå og udskyde unødigt eller for tidlig institutionsanbringelse. De fokuserer imidlertid ikke i tilstrækkelig grad på at tackle udfordringen med hensyn til den finanspolitiske holdbarhed.

- (28) På trods af nylige reformer ligger skattekiln (bidrag til social sikring og beskatning af arbejdsindkomst) i Belgien fortsat et godt stykke over EU-gennemsnittet på alle lønniveauer, undtagen for meget lavtlønnede (50 % af gennemsnittet), hvilket kan skabe incitament til at undlade at tage arbejde. Der er indført visse foranstaltninger for at øge nettoindkomsten for lavtlønnede, f.eks. en arbejdsbonus (i Flandern) og arbejdsbetingede ydelser til langtidsledige eller til interregional mobilitet (på føderalt plan). Disse foranstaltninger øger imidlertid også den høje marginalsattesats for lavtlønnede ("lavtlønshælden"), hvilket kan hæmme investeringer i livslang læring samt øge antallet af udførte arbejdstimer. Arbejdsledighedsunderstøttelsen er tidsbegrænset og er indtægtsafhængig for langtidsledige. Desuden er flere sociale ydelser i form af andet end kontanter knyttet til ydelsesmodtagernes beskæftigelsesmæssige status, hvilket kan bidrage til eksisterende inaktivitets-, arbejdsledigheds- og lavtlønshælder. En omfattende gennemgang af socialsikringssystemet vil forbedre gennemslagskraften med hensyn til incitament til at arbejde og kan bidrage til at øge aktiveringstiltagenes effektivitet.
- (29) Den omfattende brug af skatteudgifter, til dels for at opveje for de høje skattesatser, skaber ineffektivitet og har tendens til at begunstige visse typer vederlag og udgifter. Det fører til økonomiske, sociale og miljømæssige forvriddninger. Særlige ordninger såsom spisekuponer, tilskud til transport mellem hjem og arbejdsplads eller kildeskattefritagelse for overarbejde, FoU-arbejde og natarbejde/skifteholdsarbejde er kostbare for budgettet og har vist sig at skabe ineffektivitet. Visse fradrag i den personlige indkomstskat (f.eks. fradrag for servicekuponer) er i uforholdsmæssig grad til gavn for højtlønnede. Der findes stadig skatteincitament til investeringer i fast

²⁴ Europa-Kommissionen: "Rapport om befolkningens aldring 2021". Belgiens udgifter til langtidspleje forventes at nå op på 6 % af BNP i et scenario med omkostningskonvergens og i et scenario med omkostnings- og dækningskonvergens.

ejendom på føderalt plan (matrikelværdier, der undervurderer de faktiske lejeindtægter, rentefradrag for lån i sekundære boliger) og på regionalt plan ("chèque-habitat" i Vallonien). Det forvrider ressourcefordelingen og fører muligvis til skatterelaterede, uforholdsmæssigt store investeringer i bestemte typer aktiver. Omfanget af skatterelaterede subsidier, der er skadelige for miljøet, er tiltaget. Nedsættelsen af momssatsen på el- og gaskontrakter til boliger udgør en støtte for husholdningerne, men favoriserer også på lang sigt fossile brændstoffer og modvirker yderligere diversificering og energibesparelser. Set i lyset af den stigende trafikbelastning og luftforurening synes transportafgifter og forureningsafgifter stadig ikke at være anvendt i tilstrækkelig grad. Hvis den bredere skattereform, som regeringen planlægger at indfase fra 2024, vedtages og gennemføres, forventes det at mindske skattebyrden på arbejde og mindske nogle af forvriddingerne.

- (30) I overensstemmelse med artikel 19, stk. 3, litra b), i forordning (EU) 2021/241 og kriterie 2.2 i bilag V til samme forordning indeholder genopretnings- og resiliensplanen et omfattende sæt gensidigt forstærkende reformer og investeringer, som skal gennemføres senest i 2026. Belgien er i gang med at gennemføre sin genopretnings- og resiliensplan, dog med tiltagende risiko for forsinkelser. Belgien har endnu ikke indgivet en betalingsanmodning. Der er behov for en effektiv forvaltning for at muliggøre en hurtig og stabil gennemførelse. Planen forventes at blive revideret i 2023, bl.a. med et REPowerEU-kapitel, samtidig med at der tages hensyn til nedjusteringen af den maksimale tildeling af tilskud fra genopretnings- og resiliensfaciliteten til Belgien. En hurtig medtagelse af det nye REPowerEU-kapitel i genopretnings- og resiliensplanen vil gøre det muligt at finansiere yderligere reformer og investeringer til støtte for Belgiens strategiske mål på energiområdet og inden for den grønne omstilling. I overensstemmelse med artikel 14, stk. 6, i forordning (EU) 2021/241 tilkendegav Belgien den 31. marts 2023, at det havde til hensigt at anmode om yderligere 1 024 900 000 EUR i form af lånestøtte inden for rammerne af genopretnings- og resiliensfaciliteten. Det er fortsat vigtigt systematisk at inddrage lokale og regionale myndigheder, arbejdsmarkedets parter og andre relevante interessenter for at sikre en vellykket gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanen samt af andre økonomipolitiske og beskæftigelsespolitiske tiltag, der går ud over planen, og således sikre et bredt ejerskab til den overordnede politiske dagsorden.
- (31) Kommissionen godkendte alle Belgiens programmeringsdokumenter vedrørende samhørighedspolitikken i 2022 med undtagelse af Den Europæiske Fond for Regionaludvikling for hovedstadsregionen Bruxelles, som blev vedtaget i 2023. En hurtig gennemførelse af programmerne vedrørende samhørighedspolitikken i komplementaritet og synergi med genopretnings- og resiliensplanen, herunder REPowerEU-kapitlet, er afgørende for at opnå den grønne og den digitale omstilling og øge den økonomiske og sociale modstandsdygtighed samt for at sikre en afbalanceret territorial udvikling i Belgien.
- (32) Foruden de økonomiske og sociale udfordringer, som genopretnings- og resiliensplanen skal afhjælpe, står Belgien over for en række yderligere udfordringer i forbindelse med arbejdsmarkedet, uddannelsessystemet, energipolitikken og den grønne omstilling. Andelen af ledige stillinger i Belgien er i øjeblikket en af de højeste i EU, og arbejdsgiverne har stadig vanskeligere ved at finde medarbejdere med de rette færdigheder. Der er imidlertid betydelige regionale forskelle i arbejdsmarkedsdeltagelsen. Der er stor mangel på arbejdskraft inden for både lavt- og højt kvalificerede erhverv, idet der er mangel på arbejdskraft i flere sektorer, herunder

informations- og kommunikationsteknologi, faglige, tekniske og videnskabelige job, hotel- og restauration samt sundhedspleje. Antallet af færdiguddannede, navnlig kvinder, inden for naturvidenskab, teknologi, ingeniørvirksomhed og matematik (STEM) er fortsat lavt, og deres andel øges kun langsomt til trods for særlige STEM-handlingsplaner. De manglende match mellem udbudte og efterspurgte færdigheder og kompetencer kan også forklares ved den lave deltagelse i voksenuddannelse. De nuværende incitamenter til voksenuddannelse når muligvis ikke ud til de lavtuddannede, for hvem opkvalificering kan give bedre beskæftigelsesmuligheder. Uddannelsessystemer af høj kvalitet, der reagerer på ændrede behov på arbejdsmarkedet, samt målrettede opkvalificerings- og omskolingsforanstaltninger er afgørende for at afhjælpe manglen på kvalificeret arbejdskraft og fremme inklusion og omfordeling af arbejdskraft. Afhjælpning af mangel på arbejdskraft og manglende match mellem udbudte og efterspurgte færdigheder og kompetencer er en vigtig løftestang for at håndtere den digitale omstilling og muliggøre den grønne omstilling samt for at nå EU's overordnede mål for 2030 vedrørende beskæftigelse og færdigheder.

- (33) Ud over at mindske incitamenterne i skatte- og socialsikringssystemet til at undlade at tage arbejde kan mere effektive og målrettede aktiveringstiltag bidrage til at frigøre det store uudnyttede arbejdskraftpotentiale og afhjælpe den voksende mangel på arbejdskraft og færdigheder. Dårligt stillede grupper, herunder personer med et lavt uddannelsesniveau, migrantbaggrund eller handicap, er mindre velintegrerede på arbejdsmarkedet. Den gennemsnitlige overgangsrate fra at være arbejdsløs eller stå uden for arbejdsstyrken til at være i beskæftigelse er lav. Dette tyder på, at der stadig er mulighed for at forbedre effektiviteten af aktive arbejdsmarkedspolitikker, navnlig gennem mere systematiske evalueringer og integrerede forløb for arbejdssøgende, der står over for mange hindringer, når de søger arbejde. For yderligere at øge beskæftigelsesfrekvensen vil det også være nødvendigt at træffe foranstaltninger til fremme af reintegrationen af langtidssygemeldte arbejdstagere — navnlig som følge af udbrændthed og depression (25 % af tilfældene) — hvis antal nu langt overstiger antallet af arbejdsløse.
- (34) Med hensyn til mangel på arbejdskraft og manglende match mellem udbudte og efterspurgte færdigheder og kompetencer er der bekymring med hensyn til uddannelsessystemernes resultater, inklusion og lighed, også i lyset af de høje offentlige udgifter til uddannelse. Forskellen i uddannelsesresultater er nært forbundet med de studerendes socioøkonomiske baggrund og eventuelle migrantbaggrund og er blandt de største i EU, hvilket fører til uligheder på uddannelsesområdet. Det vil være afgørende at øge erhvervsuddannelsernes arbejdsmarkedsrelevans og tiltrækningskraft. En styrkelse af lærerfaget gennem en bedre læreruddannelse og løbende faglig udvikling samt gennem udvikling af mere fleksible og attraktive karriereforløb vil bidrage til at mindske den stigende mangel på kvalificerede lærere, som risikerer yderligere at øge de eksisterende uligheder på uddannelsesområdet. Der er for nylig taget eller planlagt visse skridt til at styrke lærerfaget. Det er afgørende at fortsætte gennemførelsen af disse foranstaltninger og overvåge deres virkninger.
- (35) Ca. 70 % af Belgiens indenlandske bruttoenergiforbrug dækkes af import af fossile brændstoffer. I 2021 udgjorde olie 45 % af Belgiens energimiks og naturgas 23 %. Belgiens forbrug af naturgas er i perioden august 2022-marts 2023 faldet med 15 % sammenlignet med det gennemsnitlige gasforbrug i samme periode i de foregående fem år, hvilket er i overensstemmelse med reduktionsmålet på 15 %. Belgien kan fortsætte bestræbelserne på midlertidigt at reducere efterspørgslen efter gas indtil den

31. marts 2024²⁵. Vedvarende energi udgjorde kun 13 % af det endelige energiforbrug i 2021. For at afspejle de mere ambitiøse EU-mål skal Belgien øge sit mål for vedvarende energi betydeligt inden 2030, som i øjeblikket er 17,5 %, og som i Kommissionens vurdering fra 2020 blev betragtet som uambitiøst. For at tage hensyn til den planlagte reduktion af kerneenergi og den forventede stigning i efterspørgslen efter elektricitet skal energieffektiviteten og andelen af elektricitet fra vedvarende energikilder øges betydeligt. Udviklingen af vindkraftprojekter på land og den dermed forbundne udvidelse af elnettet hæmmes imidlertid stadig i alvorlig grad af modstand i offentligheden og store forsinkelser i forbindelse med tilladelsesprocedurer, navnlig på grund af gentagne og langvarige klageprocedurer. Der kan tages yderligere skridt til at fremskynde udbredelsen af vindkraft på land og den dermed forbundne netforstærkning. Fysisk planlægning og en revision af reglerne for mindsteafstanden mellem vindmøller og lufthavne, radarer og militærømråder kan frigøre mere plads til vindenergi. Desuden kan udstedelse af tilladelser forenkles ved at give vind- og netinfrastrukturprojekter status af væsentlig samfundsinteresse og behandle klager hurtigere. Kommuners og borgeres deltagelse i projekter vedrørende produktion af vedvarende energi kan øge den lokale accept. Der kan skabes yderligere incitament til udbredelse af tagmonterede solcelleanlæg (både små og store anlæg) gennem vedtagelse af reformer, der fastsætter bindende krav til store offentlige bygninger og erhvervsbygninger, incitament for udlejere samt retlige rammer, der letter energideling. Desuden kan egetforbrug og fleksibilitet på efterspørgselsiden fremmes. Gennem en proaktiv udvikling af mere integrerede og sammenhængende tiårige planer for investeringer i elnettet kan forsinkelser i tilslutningen af nye vindenergi projekter (og andre vedvarende energikilder) samt slutbrugere (varmepumper, ladestander til elbiler) forhindres, og den forventede stigning i det industrielle elforbrug kan foregribes.

- (36) Yderligere politiske reformer og yderligere investeringer for at reducere drivhusgasemissionerne i sektorerne energi, industri, bygge- og anlæg samt transport vil bidrage til at mindske Belgiens store samlede afhængighed af import af fossile brændstoffer. Der kan skabes incitament til energieffektivitetsgevinster i industrien gennem forbedring af frivillige aftaler, indførelse af energibesparelser og dekarboniseringsplaner for de største brugere af fossile brændstoffer, fremme af elektrificering og anvendelse af industrielle varmepumper samt yderligere integration af cirkulære produktionsmetoder. Belgien risikerer ikke at nå sine renoverings- og energieffektivitetsmål for 2030. En formindskelse af forbruget af fossile brændstoffer i bygninger udgør stadig en betydelig udfordring. Den nuværende investeringsindsats i forbindelse med energirenoveringer bør derfor intensiveres og suppleres med politiske reformer såsom et forbud mod fossile brændstoffer i nye bygninger, obligatoriske energieffektive renoveringer, udfasning af opvarmning baseret på fossile brændstoffer og ændring af incitament i retning af CO₂-besparende opvarmningsløsninger såsom varmepumper og varmenet, der forsynes med genvundet og vedvarende energi. Dette bør ledsages af en tilpasning af uddannelserne og erhvervsuddannelserne til de relevante nye grønne tekniske færdigheder for at sikre et tilstrækkeligt antal teknikere og bygningsarbejdere med passende færdigheder. Hvad angår transport skyldes en stor del af olieforbruget i Belgien den høje andel af brug af privatbiler. Fremme af "blød mobilitet" (f.eks. cykling og delt mobilitet) og brug af offentlig transport vil bidrage til at mindske brugen af privatbiler samt omkostningerne ved trafiktætheden på vejene.

²⁵ [Rådets forordning \(EU\) 2022/1369](#) og [Rådets forordning \(EU\) 2023/706](#).

Takket være løbende investeringer i cykelinfrastruktur, oplysningstiltag og målrettede incitament er fik cyklen i 2022, navnlig i Flandern og Bruxelles, øget betydning som transportmiddel mellem hjem og arbejdsplads. Der er dog stadig plads til yderligere at fremme denne form for blød mobilitet gennem investeringer i cykelinfrastruktur og i trafiksikkerhed for cyklister. Brugen af offentlig transport er endnu ikke helt på samme niveau som før covid-19-krisen og kan fremmes yderligere gennem forbedringer af nærtrafik- og intercitytjenester, investeringer i fornyelse af vognparken og øget betjeningshyppighed.

- (37) Mangel på arbejdskraft og færdigheder i sektorer og erhverv, der er væsentlige for den grønne omstilling, herunder fremstilling, udbredelse og vedligeholdelse af nettonul teknologier, skaber flaskehalse i omstillingen til en nettonul økonomi. Uddannelsessystemer af høj kvalitet, der reagerer på ændrede behov på arbejdsmarkedet, samt målrettede opkvalificerings- og omskolingsforanstaltninger er afgørende for at afhjælpe manglen på kvalificeret arbejdskraft og fremme inklusion og omfordeling af arbejdskraft. For at frigøre det uudnyttede arbejdskraftudbud skal disse foranstaltninger være tilgængelige, navnlig for enkeltpersoner og i de sektorer og regioner, der er mest berørt af den grønne omstilling. I 2022 manglede der arbejdskraft inden for flere erhverv, der kræver specifikke grønne færdigheder eller viden, blandt andet i bygge- og anlægssektoren og inden for drift af kraftværker.
- (38) Rådet har på baggrund af Kommissionens vurdering gennemgået stabilitetsprogrammet 2023, og dets holdning²⁶ afspejles i henstilling 1 nedenfor.
- (39) I betragtning af de nære indbyrdes forbindelser mellem euomedlemsstaternes økonomier og deres kollektive bidrag til Den Økonomiske og Monetære Unions rette virkemåde henstillede Rådet, at medlemsstaterne i euroområdet træffer foranstaltninger, herunder gennem deres genopretnings- og resiliensplaner, til i) at bevare gældsberedygtigheden og afholde sig fra bredt funderet støtte til den samlede efterspørgsel i 2023, bedre at målrette de finanspolitiske foranstaltninger, der er truffet for at afbøde virkningerne af høje energipriser, og at overveje passende måder at afvikle støtten på, efterhånden som energiprispresset mindskes, ii) at opretholde et højt offentligt investeringsomfang og fremme private investeringer til støtte for den grønne og den digitale omstilling, iii) at støtte en lønudvikling, der afbøder tabet af købekraft og samtidig begrænser anden runde-effekter på inflationen, yderligere at forbedre de aktive arbejdsmarkedspolitikker og afhjælpe manglen på kvalificeret arbejdskraft, iv) at forbedre erhvervsklimaet og sikre, at energistøtten til virksomheder er omkostningseffektiv, midlertidig og målrettet levedygtige virksomheder, og at den opretholder incitament til den grønne omstilling, samt til v) at bevare den makrofinansielle stabilitet og overvåge risici og samtidig fortsætte arbejdet med at fuldføre bankunionen. For Belgien bidrager henstilling 1, 2, 3 og 4 til gennemførelsen af den første, anden og tredje henstilling vedrørende euroområdet,

HENSTILLER, at Belgien i 2023 og 2024 træffer foranstaltninger med henblik på at:

1. afvikle de energistøtteforanstaltninger, der er i kraft, inden udgangen af 2023 og bruge de deraf følgende besparelser til at nedbringe det offentlige underskud; sikre, hvis nye energiprisstigninger gør det nødvendigt at træffe støtteforanstaltninger, at disse rettes mod at beskytte sårbare husholdninger og virksomheder, er finanspolitisk overkommelige og bevarer incitamentet til energibesparelser

²⁶ I henhold til artikel 5, stk. 2, og artikel 9, stk. 2, i Rådets forordning (EF) nr. 1466/97.

sikre, at der føres en forsigtig finanspolitik, navnlig ved at begrænse den nominelle stigning i nationalt finansierede primære nettoudgifter i 2024 til højst 2 %

opretholde nationalt finansierede offentlige investeringer og sikre en effektiv anvendelse af tilskud fra genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-midler, især for at fremme den grønne og den digitale omstilling

i perioden efter 2024 fortsat følge en mellemsigtet finanspolitisk strategi med gradvis og holdbar konsolidering kombineret med investeringer og reformer, der skaber større bæredygtig vækst, for at opnå en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt

styrke indsatsen for at forbedre effektiviteten af langtidspleje; fortsætte reformen af skatte- og socialsikringssystemet for at mindske incitamenterne til at undlade at tage arbejde ved at flytte skattebyrden væk fra arbejde og ved at forenkle skatte- og socialsikringssystemet; gennemgå skatteudgifterne for at mindske deres skadelige økonomiske, sociale og miljømæssige virkninger

2. sikre en effektiv forvaltning for få gennemført genopretnings- og resiliensplanen hurtigt og gnidningsløst; hurtigt færdiggøre REPowerEU-kapitlet, således at gennemførelsen kan påbegyndes snarest; fortsætte den hurtige gennemførelse af programmerne vedrørende samhørighedspolitikken, idet der sikres tæt komplementaritet og synergi med genopretnings- og resiliensplanen
3. afhjælpe manglen på arbejdskraft og det manglende match mellem udbudte og efterspurgte færdigheder og kompetencer, navnlig ved at styrke aktiveringstiltag for at integrere dårligt stillede grupper på arbejdsmarkedet; forbedre uddannelsessystemernes resultater og lighed og fortsætte reformerne for at styrke lærerfaget
4. mindske den samlede afhængighed af fossile brændstoffer ved at øge indsatsen for at forbedre energieffektiviteten og reducere brugen af fossile brændstoffer i bygninger, ved at skabe yderligere incitament til dekarbonisering af industrien og ved at fremme brugen og udbuddet af offentlig transport samt blød mobilitet; fremskynde udbredelsen af vedvarende energi og den dertil knyttede netinfrastruktur ved at strømline tilladelsesprocedurerne yderligere, herunder ved at forkorte varigheden af klageprocedurer, og ved at vedtage retlige rammer for yderligere at fremme investeringer i anlæg til vedvarende energi og lette energideling; øge de politiske bestræbelser på at tilvejebringe og erhverve de færdigheder, der er nødvendige for den grønne omstilling.

Udfærdiget i Bruxelles, den [...].

*På Rådets vegne
Formand*